

รายงานวิจัย

การประเมินผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้:
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Evaluation of Learning Outcomes and Learning Processes:
Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University

สิริพร บุรพาเดชะ
กรรณิกา เทียรฆนิธิกุล

ภาควิชาบริหารเภสัชกรรม
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2558

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยเรื่อง การประเมินผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอขอบคุณบัณฑิตเภสัชศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ ข้อมูลจากท่านจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้กับนักศึกษา ผู้ซึ่งจะเป็นบัณฑิตต่อไปในอนาคต และขอขอบคุณคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สนับสนุนงานวิจัยด้วยงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2558

คณะผู้วิจัย

เมษายน 2558

การประเมินผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

จุดหมายหลักหนึ่งของการศึกษาคือการสอนและฝึกฝนผลการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ผลการเรียนรู้นั้นในการทำงาน โดยจัดสรรกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม วัตถุประสงค์งานวิจัยเพื่อให้ผู้เรียนประเมินระดับผลการเรียนรู้และคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ รูปแบบวิจัยภาคตัดขวางนี้ใช้แบบสอบถามที่มีมาตรวัด 5 ระดับ เก็บข้อมูลจากบัณฑิตเภสัชศาสตร์ในเดือนมกราคม 2558 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ความภาคภูมิใจ ผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการฝึกฝน ผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้คณะฝึกฝนแก่นักศึกษา และคุณภาพกระบวนการเรียนรู้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 117 คน ซึ่งมีค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ย 3.12 (2.04 - 3.88, 0.36) เป็นเพศหญิงร้อยละ 78.6 เข้าศึกษาด้วยระบบโควตาร้อยละ 42.7 เรียนหลักสูตร 5 ปี ร้อยละ 57.3 และทำงานซดใช้ทุนตามสัญญารัฐบาลร้อยละ 59.8 การประเมินความภาคภูมิใจ ผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการฝึกฝน ผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน ผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้คณะฝึกฝนแก่นักศึกษา และคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.9 80.7 85.2 90.3 และ 80.2 ตามลำดับ คะแนนการเรียนรู้ที่ได้รับจากการฝึกฝนกับที่ต้องใช้ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กระบวนการเรียนรู้เป็นตัวแปรเดียวที่สัมพันธ์กับตัวแปรอื่นทุกตัวในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ

บัณฑิตเภสัชศาสตร์แสดงผลการเรียนรู้ซึ่งยังไม่พอเพียงสำหรับการทำงาน กระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สามารถมีผลต่อผลการเรียนรู้ ดังนั้นการฝึกฝนผลการเรียนรู้แก่นักศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างจริงจังจึงจำเป็นมาก

**Evaluation of Learning Outcomes and Learning Processes:
Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University**

Abstract

A main goal of education is to teach and train learning outcomes for learners in order that they can use it for their work by providing the appropriate learning processes. The research objective was to let learners evaluate the level of learning outcomes and the quality of learning processes. This cross-sectional study used a questionnaire with 5-level scale to collect the data from pharmacy graduates in January, 2015. The variables investigated were pride, learning outcomes gained from training, learning outcomes needed for work, learning outcomes requested for students, and quality of learning processes.

A total of respondents was 117 with a grade point average of 3.12 (2.04 – 3.88, SD 0.36), who were female 78.6 %, entered via quota system 42.7 %, studied 5-year curriculum 57.3 %, and worked under the government contract 59.8 %. The evaluation of pride, learning outcomes gained from training, learning outcomes needed for work, learning outcomes requested for students, and quality of learning processes showed the average scores of 88.9 %, 80.7 %, 85.2 %, 90.3 %, and 80.2 % respectively. The scores of learning outcomes gained from training and that of learning outcomes needed for work were significantly different. The learning process was the only variable which significantly and positively associated with every variable.

The pharmacy graduates showed inadequate learning outcomes for their work. The learning process was a factor that can affect learning outcomes. Thus to train learning outcomes for students and to improve learning process seriously are very necessary.

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทนำ	1
วิธีการศึกษา	4
ผลการศึกษา	5
การอภิปราย	16
ข้อสรุป	18
เอกสารอ้างอิง	19
ภาคผนวก	20

สารบัญตาราง

ตาราง 1	ข้อมูลบุคคล	8
ตาราง 2	คะแนนความภาคภูมิใจ	9
ตาราง 3	คะแนนคุณลักษณะที่มี และปัจจัยที่มีผล	9
ตาราง 4	คะแนนคุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงาน และปัจจัยที่มีผล	10
ตาราง 5	คะแนนความต้องการให้คณะสร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษา และปัจจัยที่มีผล	10
ตาราง 6	คะแนนความต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลง	11
ตาราง 7	คะแนนประเมินคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่มีผล	11
ตาราง 8	ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน	12
ตาราง 9	การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละคุณลักษณะที่มีกับที่ต้องใช้ในการทำงาน	12
ตาราง 10	การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละระหว่างระบบโควตากับระบบกลาง	13
ตาราง 11	การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละระหว่างหลักสูตร 5 ปี กับหลักสูตร 6 ปี	14
ตาราง 12	การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละระหว่างแผนการศึกษา แผน 1 กับแผน 2	15

บทนำ

1 หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสั่งให้สถาบันระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง ต้องกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ในหลักสูตร และต้องพยายามสร้างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียนภายหลังสำเร็จการศึกษา เพราะผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคต (1) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจริงจังกับผลการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โดยประกาศใช้การประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร พ.ศ. 2557 (2) คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฐานะส่วนหนึ่งของสถาบันดังกล่าวมีความรับผิดชอบและตระหนักในหน้าที่การผลิตบัณฑิตสาขาเภสัชศาสตร์ จึงจัดทำหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2553 ซึ่งบรรจุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ในทุกกระบวนการวิชา (3) แม้ว่าก่อนหน้านี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษายังมิได้กำหนดให้มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ในหลักสูตร คณะเภสัชศาสตร์ได้จัดการศึกษาเพื่อสอนและฝึกฝนทั้งความรู้และทักษะที่เห็นว่าสำคัญและจำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนมาโดยตลอด และพยายามส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสการเรียนรู้ตลอดเวลาของการเป็นนักศึกษา ซึ่งความรู้และทักษะดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การจัดการศึกษามีเป้าหมายหลักอยู่ที่ผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีหรือเป็นภายหลังการเรียนรู้ แม้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะเป็นเรื่องหลักของการจัดการศึกษา อีกเรื่องหนึ่งซึ่งสำคัญคือกระบวนการเรียนรู้ เพราะจะช่วยเอื้อและสนับสนุนให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน ผลการเรียนรู้จะเกิดได้ดีถ้ามีกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ดังนั้นเป้าหมายการจัดการศึกษาจึงควรมุ่งทั้งผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ การจัดการศึกษาได้ดำเนินการมาแล้วเพียงแต่ยังขาดขั้นตอนสำคัญคือการประเมิน ซึ่งสามารถบ่งบอกประสิทธิผลของการจัดการศึกษา ผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินได้อย่างเหมาะสมที่สุดคือบัณฑิต เพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงผ่านการเรียนรู้ในคณะมาแล้ว มีผลการเรียนรู้ และใช้ผลการเรียนรู้ที่มีในการประกอบอาชีพหรือการทำงาน อีกทั้งเป็นผู้ที่เข้าใจและมองเห็นผลการเรียนรู้ที่คณะควรเน้นหรือพัฒนาสำหรับนักศึกษารุ่นถัดไป จึงสมควรเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กันไป

ประเด็นการประเมินจะครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทุกด้านซึ่งระบุอยู่ในหลักสูตร ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ทักษะวิชาชีพ ในแบบสอบถามจะใช้คำว่าคุณลักษณะซึ่งเป็นคำทั่วไปที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อหมายถึงคำว่าผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นคำทางการด้านการศึกษา ส่วนการประเมินกระบวนการเรียนรู้จะมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) เนื้อหาวิชา 2) สื่อการสอน 3) วิธีการสอน 4) การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ 7) ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ 8) กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ 9) ห้องสมุด นอกจากนี้ยังให้บัณฑิตประเมินความภาคภูมิใจด้วย เพราะเป็นความรู้สึกซึ่งที่ดีต่อความสำเร็จในการศึกษา (4)

2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้บัณฑิตประเมินผลการเรียนรู้

เพื่อให้บัณฑิตประเมินคุณภาพกระบวนการเรียนรู้

3 ขอบเขตการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลคือบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาเกษตรศาสตร์ทุกคนที่มารับปริญญาในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในวันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2558 โดยใช้แบบสอบถาม (ภาคผนวก)

4 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

คำนิยาม	ความหมาย
ผลการเรียนรู้(ที่คาดหวัง)	พฤติกรรมของผู้เรียนที่ผู้สอนคาดหวังให้มีภายหลังการเรียนรู้ ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร
กระบวนการเรียนรู้	ส่วนที่สนับสนุนเพื่อทำให้เกิดผลการเรียนรู้
บัณฑิตเกษตรศาสตร์	บัณฑิตปริญญาตรี สาขาเกษตรศาสตร์ ที่มารับปริญญาในวันที่ 22 มกราคม 2558
คุณลักษณะ	ผลการเรียนรู้(ที่คาดหวัง)

5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 ยกระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สูงขึ้น
- 5.2 เรียงลำดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนตามความเหมาะสม
- 5.3 ทบทวนกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิธีการศึกษา

1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยแบบภาคตัดขวางเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 19-20 มกราคม 2558 ที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลคือบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาเภสัชศาสตร์ ที่มาลงทะเบียนและซักซ้อมเพื่อเข้าพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร ในวันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2558 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล

2 เครื่องมือเก็บข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล แบบสอบถามมี 4 ส่วน จำนวน 16 ข้อ ส่วนที่ 1 ข้อมูลบุคคลจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความภาคภูมิใจจำนวน 3 ข้อ คะแนนความภาคภูมิใจได้จากการเลือกระดับความภาคภูมิใจซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับคือมากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน)

ส่วนที่ 3 คุณลักษณะซึ่งหมายถึงผลการเรียนรู้จำนวน 3 ข้อ แต่ละข้อมีข้อย่อย 9 ข้อ คะแนนคุณลักษณะได้จากการเลือกระดับคุณลักษณะในข้อย่อยซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับส่วนที่ 2

ส่วนที่ 4 ความต้องการเปลี่ยนแปลงและคุณภาพกระบวนการเรียนรู้จำนวน 2 ข้อ แต่ละข้อมีข้อย่อย 9 ข้อ คะแนนตัวแปรทั้งคู่ได้จากการเลือกระดับความต้องการเปลี่ยนแปลงและระดับคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ในข้อย่อยซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับส่วนที่ 2

3 วิธีเก็บข้อมูล

ผู้เก็บข้อมูลขอความร่วมมือ ให้คำชี้แจง พร้อมส่งแบบสอบถามให้บัณฑิต และรอรับคืนรวบรวมแบบสอบถามซึ่งบัณฑิตใช้เวลากรอกประมาณ 5-10 นาที ตรวจสอบแบบสอบถามและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 16.0

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบเส้นตรง (Linear regression coefficient, b) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 117 คน มีค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ย 3.12 (2.04 - 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36) เป็นเพศชายร้อยละ 21.4 เข้าศึกษาด้วยระบบกลางร้อยละ 53.8 สำเร็จการศึกษาหลักสูตร 5 ปีร้อยละ 57.3 มีงานทำร้อยละ 99.1 ทำงานชดใช้ทุนตามสัญญาร้อยละ 59.8 และมีรายได้ระหว่าง 15,000 – 45,000 บาทร้อยละ 88 (ตาราง 1)

ในด้านความภาคภูมิใจ ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความภาคภูมิใจที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดร้อยละ 94.4 ค่านี้สอดคล้องกับค่าของบัณฑิตที่รับปริญญาเมื่อปีที่แล้ว (5) รองลงมาเป็นความภาคภูมิใจในตนเองร้อยละ 87.6 และในงานที่ทำอยู่ร้อยละ 85 ตามลำดับ คะแนนความภาคภูมิใจทั้งสามส่วนนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความภาคภูมิใจมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.9 (ตาราง 2)

ผู้ตอบแบบสอบถามลงความเห็นว่าคุณลักษณะที่ตนเองมีมากที่สุดคือมิตรภาพกับผู้อื่น รองลงมาคือคุณธรรม จริยธรรม และการเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล ในทางตรงข้ามคุณลักษณะที่มีน้อยที่สุดคือการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ถัดขึ้นมาเป็นความรู้วิชาชีพ และทักษะวิชาชีพตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยสำหรับคุณลักษณะที่มีเท่ากับร้อยละ 80.7 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะแต่ละข้อพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงจะมีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าเพศชาย อีกทั้งเพศยังเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศชายจะสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ดีกว่าเพศหญิง (ตาราง 3)

ในการทำงานผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าคุณลักษณะที่ต้องใช้มากที่สุดคือ มิตรภาพกับผู้อื่น รองลงมาคือความสามารถแก้ไขปัญหา และคุณธรรม จริยธรรม ในทางตรงข้ามคุณลักษณะที่ใช้น้อยที่สุดคือการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ถัดมาเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง ส่วนทักษะวิชาชีพ และความรู้วิชาชีพอยู่ระดับปานกลาง คุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงานแต่ละข้อพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงจะมีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าเพศชาย (ตาราง 4)

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้คณะสร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษามากที่สุดคือ ความรู้วิชาชีพ และทักษะวิชาชีพ รองลงมาเป็นคุณธรรม จริยธรรม ในทางตรงข้ามคุณลักษณะที่อยู่ลำดับล่างสุดคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และลำดับถัดขึ้นมาคือการติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง ความต้องการให้สร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 90.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศคือผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ผู้ที่มีผลการเรียนสูงจะมีแนวโน้มต้องการให้สร้างคุณลักษณะข้อนี้มากกว่าผู้ที่มีผลการเรียนต่ำ (ตาราง 5)

ในด้านการเปลี่ยนแปลง หัวข้อที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ รองลงมาคือการศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ส่วนหัวข้อที่ให้เปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดตามลำดับได้แก่ เนื้อหาวิชา และวิธีการสอน ในภาพรวมคะแนนความต้องการเปลี่ยนแปลงมีค่าร้อยละ 77.7 (ตาราง 6)

การประเมินคุณภาพ หัวข้อที่ได้รับการประเมินคุณภาพด้วยคะแนนสูงสุดคือเนื้อหาวิชา รองลงมาเป็นการถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน หัวข้อที่ได้คะแนนคุณภาพน้อยที่สุดคือห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อเนื้อหาวิชาอย่างมีนัยสำคัญ เพศหญิงให้คะแนนการประเมินคุณภาพมากกว่าเพศชาย ในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนคุณภาพร้อยละ 80.2 (ตาราง 7)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแสดงให้เห็นด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน ตัวแปรหลายคู่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตมีกับผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงานมีค่าสูงกว่าตัวแปรคู่อื่น (ตาราง 8)

คะแนนคุณลักษณะที่มีมีค่าน้อยกว่าคะแนนคุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงานในทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อที่มีความแตกต่างกันมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ความสามารถแก้ไขปัญหา ความรู้วิชาชีพ และทักษะวิชาชีพ (ตาราง 9)

เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรระหว่างบัณฑิตระบบโควตากับบัณฑิตระบบกลางพบว่า บัณฑิตระบบโควตา (3.19) และบัณฑิตระบบกลาง (3.11) มีค่าลำดับขั้นสะสมเฉลี่ยไม่ต่างกัน บัณฑิตระบบโควตามีคะแนนน้อยกว่าบัณฑิตระบบกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตัวแปรดังนี้ 1) ความภาคภูมิใจที่สำเร็จการศึกษา 2) คุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงาน [การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง] และ 3) คุณลักษณะที่ต้องการให้คณะสร้างแก่นักศึกษา [คุณธรรม จริยธรรม] (ตาราง 10)

การเปรียบเทียบตัวแปรระหว่างบัณฑิตหลักสูตร 5 ปี กับบัณฑิตหลักสูตร 6 ปีพบว่า บัณฑิตหลักสูตร 5 ปี (3.01) และบัณฑิตหลักสูตร 6 ปี (3.27) มีค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยไม่ต่างกัน บัณฑิตหลักสูตร 5 ปี มีคะแนนสูงกว่าบัณฑิตหลักสูตร 6 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตัวแปรดังนี้ 1) คุณลักษณะที่บัณฑิตมี [ความสามารถแก้ไขปัญหา] 2) คุณลักษณะที่บัณฑิตต้องใช้ในการทำงาน [การเชื่อ/กระทำให้สำเร็จด้วยเหตุผล การติดตามเรื่องที่น่าสนใจอย่างต่อเนื่อง] และ 3) การประเมินคุณภาพ [เนื้อหาวิชา วิธีการสอน และการถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน] บัณฑิตหลักสูตร 5 ปี มีคะแนนน้อยกว่าบัณฑิตหลักสูตร 6 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในตัวแปร การประเมินคุณภาพ [การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ และ ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ] (ตาราง 11)

การเปรียบเทียบตัวแปรระหว่างบัณฑิตแผนวิทยาศาสตร์เกษตรกรรมกับบัณฑิตแผนบริหารเกษตรกรรมพบว่า บัณฑิตแผนวิทยาศาสตร์เกษตรกรรม (3.04) และบัณฑิตแผนบริหารเกษตรกรรม (2.95) มีค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยไม่ต่างกัน บัณฑิตแผนวิทยาศาสตร์เกษตรกรรมมีคะแนนสูงกว่าบัณฑิตอีกแผนที่ตัวแปรดังนี้ 1) คุณลักษณะที่มี [ความรู้วิชาชีพ ทักษะวิชาชีพ มิตรภาพกับผู้อื่น] และ 2) คุณลักษณะที่ต้องการให้คณะสร้างแก่นักศึกษา [ความรู้วิชาชีพ มิตรภาพกับผู้อื่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ] (ตาราง 12)

ตาราง 1 ข้อมูลบุคคล (n=117)

ผลการเรียน	ค่าลำดับขั้นสะสม (2.04-3.88)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	25	21.4
	หญิง	92	78.6
ระบบเข้าศึกษา	ระบบโควตา	50	42.7
	ระบบกลาง	63	53.8
	ระบบภาคพิเศษ	4	3.4
ประเภทหลักสูตร	หลักสูตร 5 ปี	67	57.3
	หลักสูตร 6 ปี	50	42.7
แผนการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี)	แผน 1 วิทยาศาสตร์เกษตรกรรม	45	67.2
	แผน 2 บริบาลเกษตรกรรม	22	32.8
การخذเงินทุนตามสัญญา	เป็นผู้ทำงานخذเงินทุน	70	59.8
	ไม่เป็นผู้ทำงานخذเงินทุน	47	40.2
ความรู้และทักษะหลักที่ใช้ทำงาน	ด้านวิทยาศาสตร์เกษตรกรรม	67	57.3
	ด้านบริบาลเกษตรกรรม	50	42.7
งานที่ทำปัจจุบันกับงานที่ลาตหวัง	ตรงกัน	44	37.6
	ใกล้เคียงกัน	22	18.8
	ไม่ตรงกัน	1	0.9
	ไม่ตอบ	50	42.7
ประเภทสถานที่ทำงาน	ภาครัฐ	71	60.7
	ภาคเอกชน	40	34.2
	ธุรกิจส่วนตัว	3	2.6
	รัฐวิสาหกิจ	2	1.7
	ไม่ตอบ	1	0.9
ช่วงรายได้ต่อเดือน	น้อยกว่า 15,000 บาท	2	1.7
	15,001 – 30,000 บาท	51	43.6
	30,001 – 45,000 บาท	52	44.4
	45,001 – 60,000 บาท	6	5.1
	60,001 – 75,000 บาท	3	2.6
	มากกว่า 75,000 บาท	2	1.7
	ไม่ตอบ	1	0.9

ตาราง 2 คะแนนความภาคภูมิใจ

ความภาคภูมิใจ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	p
ความภาคภูมิใจที่สำเร็จการศึกษา (ก)	4.7	0.6	94.4	<0.0001 (ก-ข)
ความภาคภูมิใจในตนเอง (ข)	4.4	0.6	87.6	<0.0001 (ข-ค)
ความภาคภูมิใจในงานที่ทำอยู่ (ค)	4.3	0.7	85.0	
รวม	13.3	1.5	88.9	

ตาราง 3 คะแนนคุณลักษณะที่มี และปัจจัยที่มีผล

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	ปัจจัย	b	p
มิตรภาพกับผู้อื่น	4.3	0.6	85.6			
คุณธรรม จริยธรรม	4.2	0.5	85.0	เพศ	0.28	0.003
การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	4.2	0.5	85.0			
การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	4.0	0.6	80.9			
ความสามารถแก้ไขปัญหา	4.0	0.6	80.7			
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.0	0.7	79.1	เพศ	-0.209	0.026
ทักษะวิชาชีพ	3.9	0.6	78.5			
ความรู้วิชาชีพ	3.9	0.6	77.3			
การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	3.7	0.7	74.7			
รวม	36.3	3.6	80.7			

ตาราง 4 คะแนนคุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงาน และปัจจัยที่มีผล

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	ปัจจัย	b	p
มิตรภาพกับผู้อื่น	4.5	0.5	89.7			
ความสามารถแก้ไขปัญหา	4.5	0.6	89.4			
คุณธรรม จริยธรรม	4.4	0.6	87.4	เพศ	0.229	0.015
ทักษะวิชาชีพ	4.3	0.8	85.6			
ความรู้วิชาชีพ	4.3	0.7	85.5			
การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	4.3	0.5	85.5			
การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	4.2	0.6	84.1			
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.1	0.6	81.9			
การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	3.9	0.9	77.4			
รวม	38.3	3.9	85.2			

ตาราง 5 คะแนนความต้องการให้คณะสร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษา และปัจจัยที่มีผล

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	ปัจจัย	b	p
ความรู้วิชาชีพ	4.6	0.6	91.6			
ทักษะวิชาชีพ	4.6	0.5	91.6			
คุณธรรม จริยธรรม	4.6	0.5	91.5			
ความสามารถแก้ไขปัญหา	4.6	0.5	91.1			
มิตรภาพกับผู้อื่น	4.5	0.6	90.1			
การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	4.5	0.7	89.6			
การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	4.5	0.6	89.4			
การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	4.4	0.6	88.9			
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.4	0.6	88.7	เกรด	0.197	0.037
รวม	40.6	4.0	90.3			

ตาราง 6 คะแนนความต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลง

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ
ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ	4.1	0.7	82.9
การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	4.1	0.7	82.4
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.9	0.7	78.8
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.9	0.7	77.9
ห้องสมุด	3.9	0.7	77.9
สื่อการสอน	3.8	0.8	75.9
การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน	3.8	0.8	75.2
วิธีการสอน	3.7	0.8	74.9
เนื้อหาวิชา	3.7	0.7	73.3
รวม	35.0	5.1	77.7

ตาราง 7 คะแนนประเมินคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่มีผล

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	ปัจจัย	b	p
เนื้อหาวิชา	4.2	0.5	84.3	เพศ	-0.263	0.005
การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน	4.1	0.6	82.9			
วิธีการสอน	4.1	0.6	81.9			
การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	4.0	0.6	80.3			
สื่อการสอน	4.0	0.5	80.2			
ห้องสมุด	3.9	0.6	78.6			
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.9	0.6	78.5			
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.9	0.6	78.5			
ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ	3.8	0.8	76.6			
รวม	36.1	4.2	80.2			

ตาราง 8 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เพียร์สัน

	1	2	3	4	5	6
1 ความภาคภูมิใจ						
2 คุณลักษณะที่มี	0.259**					
3 คุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงาน	0.364**	0.568**				
4 คุณลักษณะที่ต้องการให้คณะสร้างแก่นักศึกษา	0.490**	0.352**	0.474**			
5 ความต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลง			0.209*	0.203*		
6 คุณภาพกระบวนการเรียนรู้	0.204*	0.475**	0.454**	0.370**	0.301**	

**ความสัมพันธ์ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01, * ความสัมพันธ์ซึ่งมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตาราง 9 การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละคุณลักษณะที่มีกับที่ต้องใช้ในการทำงาน (n=116)

คุณลักษณะ	คุณลักษณะที่มี (ก)	คุณลักษณะที่ต้องใช้ในการทำงาน (ข)	ผลต่าง (ก - ข)	P
ความสามารถแก้ไขปัญหา	80.7	89.4	-8.7	<0.0001
ความรู้วิชาชีพ	77.3	85.5	-8.2	<0.0001
ทักษะวิชาชีพ	78.5	85.6	-7.1	<0.0001
มิตรภาพกับผู้อื่น	85.6	89.7	-4.1	<0.0001
การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	80.9	84.1	-3.2	<0.0001
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	79.1	81.9	-2.8	<0.0001
การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	74.7	77.4	-2.7	<0.0001
คุณธรรม จริยธรรม	85.0	87.4	-2.4	<0.0001
การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	85.0	85.5	-0.5	<0.0001
รวม	80.7	85.2	-4.5	<0.0001

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละระหว่างระบบโควตากับระบบกลาง

	ระบบ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	p
ค่าลำดับขั้นสะสม	ระบบโควตา	3.19	0.33	79.8	0.563
	ระบบกลาง	3.11	0.33	77.8	
ความภูมิใจที่สำเร็จการศึกษา	ระบบโควตา	4.6	0.8	92.8	0.018
	ระบบกลาง	4.8	0.4	95.6	
คุณลักษณะที่บัณฑิตต้องใช้ในการทำงาน					
การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	ระบบโควตา	4.2	0.5	83.6	0.03
	ระบบกลาง	4.2	0.6	84.1	
คุณลักษณะที่บัณฑิตต้องการ					
ให้คณะสร้างแก่นักศึกษา					
คุณธรรม จริยธรรม	ระบบโควตา	4.5	0.6	90.0	0.024
	ระบบกลาง	4.6	0.5	92.4	
บัณฑิตประเมินคุณภาพ					
สื่อการสอน	ระบบโควตา	4.1	0.7	81.2	0.003
	ระบบกลาง	4.0	0.4	79.0	

ตาราง 11 การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละระหว่างหลักสูตร 5 ปี กับหลักสูตร 6 ปี

	หลักสูตร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	p
ค่าลำดับขั้นสะสม	หลักสูตร 5 ปี	3.01	0.37	75.3	0.122
	หลักสูตร 6 ปี	3.27	0.29	81.8	
คุณลักษณะที่บัณฑิตมี					
ความสามารถแก้ไขปัญหา	หลักสูตร 5 ปี	4.1	0.7	81.2	0.002
	หลักสูตร 6 ปี	4.0	0.5	80.0	
คุณลักษณะที่บัณฑิตต้องใช้ในการทำงาน					
การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	หลักสูตร 5 ปี	4.3	0.6	86.0	0.005
	หลักสูตร 6 ปี	4.2	0.4	84.8	
การติดตามเรื่องที่น่าสนใจอย่างต่อเนื่อง	หลักสูตร 5 ปี	4.3	0.6	85.1	0.009
	หลักสูตร 6 ปี	4.1	0.5	82.8	
บัณฑิตประเมินคุณภาพ					
เนื้อหาวิชา	หลักสูตร 5 ปี	4.3	0.5	85.1	0.002
	หลักสูตร 6 ปี	4.2	0.4	83.2	
วิธีการสอน	หลักสูตร 5 ปี	4.1	0.7	82.4	0.01
	หลักสูตร 6 ปี	4.1	0.5	81.2	
การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน	หลักสูตร 5 ปี	4.2	0.7	83.6	0.0001
	หลักสูตร 6 ปี	4.1	0.4	82.0	
การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	หลักสูตร 5 ปี	3.9	0.8	78.8	0.003
	หลักสูตร 6 ปี	4.1	0.4	82.4	
ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ	หลักสูตร 5 ปี	3.8	0.9	76.4	0.001
	หลักสูตร 6 ปี	3.8	0.5	76.8	

ตาราง 12 การเปรียบเทียบคะแนนร้อยละระหว่างแผนการศึกษา แผน 1 กับแผน 2

	แผนการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ร้อยละ	p
ค่าลำดับขั้นสะสม	แผน 1	3.04	0.40	76.0	0.207
	แผน 2	2.95	0.30	73.8	
คุณลักษณะที่บัณฑิตมี					
ความรู้วิชาชีพ	แผน 1	4.0	0.6	79.1	0.011
	แผน 2	3.6	0.7	72.7	
ทักษะวิชาชีพ	แผน 1	4.0	0.6	80.9	0.016
	แผน 2	3.7	0.6	73.6	
มิตรภาพกับผู้อื่น	แผน 1	4.3	0.6	86.7	0.017
	แผน 2	4.2	0.4	84.5	
คุณลักษณะที่บัณฑิตต้องการให้คณะสร้างแก่นักศึกษา					
ความรู้วิชาชีพ	แผน 1	4.7	0.5	93.3	0.045
	แผน 2	4.5	0.7	90.9	
มิตรภาพกับผู้อื่น	แผน 1	4.6	0.5	92.0	0.002
	แผน 2	4.3	0.8	85.5	
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	แผน 1	4.4	0.6	88.9	0.009
	แผน 2	4.3	0.8	85.5	

แผน 1 = แผนวิทยาศาสตร์เกษตรกรรม, แผน 2 = แผนบริหารเกษตรกรรม

การอภิปราย

การกำหนดระดับผลการเรียนรู้

บัณฑิตเกศศาสตร์แสดงให้เห็นว่า ระดับผลการเรียนรู้ที่มีค่าน้อยกว่าระดับผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน สิ่งนี้อาจบ่งบอกได้ว่าระดับผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ขณะเป็นนักศึกษาอาจยังไม่เพียงพอสำหรับการทำงาน อีกทั้งผลการเรียนรู้ที่มีกับผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงานมีความสัมพันธ์กันมาก ดังนั้นจึงสมควรมีการยกระดับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้บัณฑิตเกศศาสตร์ได้รับผลการเรียนรู้ที่พอเพียงและใช้ในการทำงานได้อย่างเต็มที่

การกำหนดเป้าหมายระดับผลการเรียนรู้ควรได้รับการพิจารณาร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน เพราะการสร้างผลการเรียนรู้ที่คาดหวังต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ค่าเป้าหมายระดับผลการเรียนรู้ควรเป็นค่าที่เสี่ยงส่วนใหญ่เห็นพ้องกันและที่สำคัญต้องทำได้ เช่น อาจกำหนดว่าผลการเรียนรู้ทุกข้อต้องมีค่าสูงขึ้นกว่าเดิม และต้องมีค่าอย่างน้อยร้อยละ 80

การจัดลำดับผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้มีหลายข้อและมีความสำคัญทุกข้อ แต่จากผลการศึกษาชี้ว่า บัณฑิตเกศศาสตร์ต้องการให้คณะสร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษามากที่สุดในข้อ ความรู้วิชาชีพ และทักษะวิชาชีพ และในหัวข้อน้อยที่สุดคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในขณะที่ระบุว่ามิใช่คุณลักษณะน้อยที่สุดในหัวข้อการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ถ้าเป็นไปได้การยกระดับผลการเรียนรู้ทุกข้อพร้อมกันจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ถ้ายังเป็นไปไม่ได้ควรมีการจัดลำดับผลการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องเร่งสร้างก่อน ประเด็นที่ควรพิจารณาได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่มีคะแนนต่ำ ความแตกต่างระหว่างผลการเรียนรู้ที่มีกับผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน การผสมผสานระหว่างมุมมองของบัณฑิตและของผู้สอน เป็นต้น สิ่งที่ควรตระหนักอีกประการคือ บัณฑิตให้ความสำคัญกับความต้องการให้คณะสร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษา โดยสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์ของความต้องการให้คณะสร้างคุณลักษณะแก่นักศึกษา กับความต้องการเปลี่ยนแปลงและกับการประเมินคุณภาพ

การยกระดับคุณภาพกระบวนการเรียนรู้

บัณฑิตประเมินคุณภาพโดยให้คะแนนน้อยที่สุดสำหรับห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยเมื่อปี 2557 ที่ระบุว่าคะแนนในข้อนี้ได้ค่อนข้างน้อยเช่นกัน (3) ขณะที่บัณฑิตรุ่นนี้เรียนอยู่ ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการอาจอยู่ในสภาพที่ยังไม่เหมาะสม หลังจากที่บัณฑิตจบการศึกษาและไปทำงานแล้ว คณะมีการปรับปรุงห้องและจัดซื้อเครื่องมือปฏิบัติการอยู่เป็นระยะตลอดมา การปรับปรุงห้องและเครื่องมืออาจทำได้ในคราวเดียว เพราะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ รัฐบาลมักไม่จัดสรรงบประมาณให้ อย่างไรก็ตามคณะพยายามแสวงหาแหล่งทุนและเสนอของบประมาณทุกปี ในช่วงปี งบประมาณ 2557 และ 2558 คณะได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการปรับปรุงห้องปฏิบัติการและคณะสมทบงบประมาณเพื่อให้เพียงพอ ศิษย์เก่าได้บริจาคทุนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ส่วนหนึ่งนำมาจัดซื้อเครื่องมือจำเป็น นอกจากนี้คณะยังจัดทำความร่วมมือกับคณะวิทยาศาสตร์และคณะอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อร่วมกันของบประมาณจัดซื้อเครื่องมือเพื่อใช้ร่วมกัน คณะจะพยายามพัฒนาห้องและเครื่องมือปฏิบัติการให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะพยายามจัดสรรทรัพยากรที่เกี่ยวข้องให้แก่ศึกษามากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเต็มที่

การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

ประเด็นที่ใช้เปรียบเทียบได้แก่ ผลการเรียนรู้ (เกรดเฉลี่ย) ผลการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ส่วนกลุ่มที่ใช้เปรียบเทียบได้แก่ ระบบเข้าศึกษา (ระบบโควตา กับ ระบบกลาง) หลักสูตร (หลักสูตร 5 ปี กับ หลักสูตร 6 ปี) และแผนการศึกษา (แผนวิทยาศาสตร์เกสัชกรรม กับ แผนบริหารเภสัชกรรม) ในภาพรวม ผลการเรียนรู้ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม แต่ความภาคภูมิใจ ผลการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ มีความแตกต่างในหลายข้อ โดยบัณฑิตระบบกลาง บัณฑิตหลักสูตร 5 ปี และบัณฑิตแผนวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม มีคะแนนสูงกว่าบัณฑิตอีกกลุ่ม ในด้านแผนการศึกษามีรายงานวิจัยหนึ่งระบุว่า ผู้สอนแผนวิทยาศาสตร์เภสัชกรรมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้สูงกว่าผู้สอนอีกแผน (6) จึงอาจส่งผลให้บัณฑิตแผนวิทยาศาสตร์เภสัชกรรมมีผลการเรียนรู้สูงกว่าบัณฑิตแผนบริหารเภสัชกรรม

ข้อสรุป

การประเมินผลการเรียนรู้พบว่า บัณฑิตเกสัชศาสตร์มีผลการเรียนรู้ในระดับที่น้อยกว่า ผลการเรียนรู้ที่ต้องใช้ในการทำงาน และมีความต้องการอย่างมากที่จะให้คณะสร้างผลการเรียนรู้แก่นักศึกษา ส่วนการประเมินคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ บัณฑิตเกสัชศาสตร์ให้คะแนนเท่ากับผลการเรียนรู้ที่มี นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ในทางบวกของความภาคภูมิใจ ผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตมี ผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตต้องใช้ในการทำงาน ความต้องการของบัณฑิตที่จะให้คณะสร้างผลการเรียนรู้แก่นักศึกษา และคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปรอื่นทุกตัวอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า บัณฑิตเกสัชศาสตร์มีผลการเรียนรู้ที่ยังไม่พอเพียงสำหรับการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้เป็นตัวแปรสำคัญสำหรับผลการเรียนรู้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งสร้างผลการเรียนรู้แก่นักศึกษาและเน้นปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- (1) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และ แนวทางปฏิบัติ:
เอกสารแนบท้าย ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ; 2552
- (2) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2557. สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ; 2557
- (3) หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2553 (หลักสูตร 6 ปี) คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2553
- (4) Greenberg J, Baron RA. Behavior in Organization 8 th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson
Education, Inc.; 2003. p 192.
- (5) ลีริพร บุรพาเดชะ, อุไรวรรณ แอ็บบลิ้ง, เสาวลักษณ์ ไชยเมฆา, สมชาย ไอถิน. ความ
เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรและกระบวนการเรียนกับผลลัพธ์บัณฑิต: คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2557
- (6) ลีริพร บุรพาเดชะ, อุไรวรรณ แอ็บบลิ้ง, เสาวลักษณ์ ไชยเมฆา. การใช้ผลการเรียนรู้เพื่อบ่งบอก
การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2558

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง ผลการเรียนรู้เพื่อการเรียนและการทำงาน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ขอแสดงความยินดีต่อบัณฑิตศึกษาศาสตร์ทุกท่าน และขอต้อนรับการกลับมาสู่บ้านของเราทุกคนอีกครั้ง

ในโอกาสนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่ขอความร่วมมือบัณฑิตทุกท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนและการทำงาน โดยการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ท่านเป็นบุคคลสำคัญเพราะท่านได้ผ่านการเรียนมาแล้วและเป็นผู้ที่กำลังทำงาน จึงสามารถให้ข้อมูลและความเห็นที่เป็นประโยชน์ได้ ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์จะใช้เป็นแนวทางเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมและดียิ่งขึ้น

แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งจะใช้เวลาตอบประมาณ 5-10 นาที ขอความกรุณาทุกท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของท่าน ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ และขอให้บัณฑิตใหม่ทุกท่านประสบความสำเร็จในอาชีพ มีความเจริญ มีความสุขกายและสุขใจตลอดไป

ฝ่ายวิชาการ
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ส่วนที่ 1: ข้อมูลบุคคล

กรุณาเติมข้อความบนที่ว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความจริงของท่าน

- 1 ชื่อ.....นามสกุล.....รหัสประจำตัวนักศึกษา.....
- 2 หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....
- 3 ค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ย (GPA).....
- 4 ท่านเข้าศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ ด้วยโครงการใด
 โควตา ระบบกลาง (Admissions) ภาคพิเศษ กีฬา
- 5 ท่านศึกษาในหลักสูตรใด
 หลักสูตร 5 ปี
 หลักสูตร 6 ปี(ข้ามไปตอบข้อ 7 ต่อไป)
- 6 ท่านศึกษาในแผนการศึกษาใด
 แผน 1 : วิทยาศาสตร์เภสัชกรรม
 แผน 2 : บริบาลเภสัชกรรม
 แผน 3: วิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง
- 7 ท่านเป็นผู้ทำงานชดใช้ทุนหรือไม่
 เป็นผู้ทำงานชดใช้ทุนตามสัญญา
 ไม่เป็นผู้ทำงานชดใช้ทุนตามสัญญา
- 8 ท่านทำงานโดยอาศัยความรู้และทักษะด้านใดเป็นหลัก
 ด้านวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม
 ด้านบริบาลเภสัชกรรม
 ผสมผสานทั้งด้านวิทยาศาสตร์เภสัชกรรมและบริบาลเภสัชกรรม
 ขณะนี้ยังไม่ทำงาน
 อื่นๆ (กรณาระบุ).....
- 9 งานที่ท่านทำ ณ ปัจจุบัน ตรงกับความตั้งใจ/ต้องการหรือไม่
 ตรง ใกล้เคียง ไม่ตรง
- 10 สถานที่ทำงานของท่านเป็นหน่วยงานใด
 โรงพยาบาล สาธารณสุขจังหวัด ร้านยา
 บริษัทฯ โรงงานยา/เครื่องสำอาง สถาบันศึกษา/วิจัย
 อื่นๆ (กรณาระบุ).....
- 11 สถานที่ทำงานของท่านจัดเป็นองค์กรประเภทใด
 ภาครัฐ ภาคเอกชน อื่นๆ (กรณาระบุ).....
- 12 รายได้ต่อเดือนของท่าน
 น้อยกว่า 15,000 บาท 15,001 – 30,000 บาท 30,001 – 45,000 บาท
 45,001 – 60,000 บาท 60,001 – 75,000 บาท มากกว่า 75,000 บาท

ส่วนที่ 2 ความภาคภูมิใจ

กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ลงบนที่ว่าง ____ ที่ตรงกับความจริงของท่าน

	เรื่อง	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
13	ท่านมีความภาคภูมิใจที่สำเร็จการศึกษาจากคณะฯ	—	—	—	—	—
14	ท่านมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำอยู่	—	—	—	—	—
15	ท่านมีความภาคภูมิใจในตนเอง	—	—	—	—	—

ส่วนที่ 3 คุณลักษณะ

กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ลงบนที่ว่าง ____ ที่ตรงกับความจริงของท่าน

16 ท่านมี คุณลักษณะ ข้างล่างนี้ในระดับใด

	คุณลักษณะ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1)	คุณธรรม จริยธรรม	—	—	—	—	—
2)	ความรู้วิชาชีพ	—	—	—	—	—
3)	ทักษะวิชาชีพ	—	—	—	—	—
4)	การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	—	—	—	—	—
5)	ความสามารถแก้ไขปัญหา	—	—	—	—	—
6)	มิตรภาพกับผู้อื่น	—	—	—	—	—
7)	การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	—	—	—	—	—
8)	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	—	—	—	—	—
9)	การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	—	—	—	—	—

17 ในด้านการทำงานท่านต้องใช้ คุณลักษณะ ข้างล่างนี้ในระดับใด

คุณลักษณะ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) คุณธรรม จริยธรรม	—	—	—	—	—
2) ความรู้วิชาชีพ	—	—	—	—	—
3) ทักษะวิชาชีพ	—	—	—	—	—
4) การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	—	—	—	—	—
5) ความสามารถแก้ไขปัญหา	—	—	—	—	—
6) มิตรภาพกับผู้อื่น	—	—	—	—	—
7) การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	—	—	—	—	—
8) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	—	—	—	—	—
9) การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	—	—	—	—	—

18 ในด้านการเรียนท่านต้องการให้คณะเภสัชศาสตร์สร้าง คุณลักษณะ ข้างล่างนี้ให้นักศึกษาในระดับใด

คุณลักษณะ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) คุณธรรม จริยธรรม	—	—	—	—	—
2) ความรู้วิชาชีพ	—	—	—	—	—
3) ทักษะวิชาชีพ	—	—	—	—	—
4) การเชื่อ/กระทำสิ่งใดด้วยเหตุผล	—	—	—	—	—
5) ความสามารถแก้ไขปัญหา	—	—	—	—	—
6) มิตรภาพกับผู้อื่น	—	—	—	—	—
7) การติดตามเรื่องที่สนใจอย่างต่อเนื่อง	—	—	—	—	—
8) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	—	—	—	—	—
9) การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ	—	—	—	—	—

ส่วนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงและการประเมิน

กรุณาเติมเครื่องหมาย ✓ ลงบนที่ว่าง ____ ที่ตรงกับความจริงของท่าน

19 ท่านต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลง หัวข้อ ข้างล่างนี้ในระดับใด

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) เนื้อหาวิชา	—	—	—	—	—
2) สื่อการสอน	—	—	—	—	—
3) วิธีการสอน	—	—	—	—	—
4) การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน	—	—	—	—	—
5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	—	—	—	—	—
6) การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	—	—	—	—	—
7) ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ	—	—	—	—	—
8) กิจกรรมเสริมหลักสูตร	—	—	—	—	—
9) ห้องสมุด	—	—	—	—	—

20 ท่านประเมินคุณภาพ หัวข้อ ข้างล่างนี้ในระดับใด

หัวข้อ	ดีที่สุด	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) เนื้อหาวิชา	—	—	—	—	—
2) สื่อการสอน	—	—	—	—	—
3) วิธีการสอน	—	—	—	—	—
4) การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน	—	—	—	—	—
5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	—	—	—	—	—
6) การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	—	—	—	—	—
7) ห้องและเครื่องมือปฏิบัติการ	—	—	—	—	—
8) กิจกรรมเสริมหลักสูตร	—	—	—	—	—
9) ห้องสมุด	—	—	—	—	—

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
